

ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

ОДЕСЬКИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра права та правоохоронної діяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Одеського інституту ПрАТ

«ВНЗ «МАУП»

Ольга КУЗНЕЦОВА

СХВАЛЕНО на засідання кафедри
права та правоохоронної діяльності
Протокол № 6 від «29» серпня 2025 р.
Завідувач кафедри

Віктор ПЬОХОВ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**ДО НАПИСАННЯ ТА ЗАХИСТУ КУРСОВИХ РОБІТ
З ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА
(ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПЕРШОГО
(БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ УСІХ ФОРМ НАВЧАННЯ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 081 ПРАВО
ОДЕСЬКОГО ІНСТИТУТУ ПРАТ «ВНЗ «МАУП»**

Методичні рекомендації для підготовки курсових робіт з навчальної дисципліни

«Інформаційне право» (для здобувачів вищої освіти 4-го курсу, спеціальності 081 Право першого (бакалаврського) рівня / Одеса: Одеський інститут ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом», 2025. – 21 с.

Розробник: Боган С.М., кандидат історичних наук, доцент кафедри права та правоохоронної діяльності Одеського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

У методичних рекомендаціях викладено орієнтовну тематику курсових робіт з дисципліни «Інформаційне право» та методичні рекомендації щодо їх написання і захисту для студентів Одеського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП» за спеціальністю 081 «Право». Наведено детальний опис та пояснення щодо змісту структурних частин курсової роботи, загальних вимог до оформлення текстової частини та окремих її компонентів (таблиць, рисунків, списку використаних джерел, додатків).

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Мета курсової роботи	5
2. Етапи виконання курсових робіт	5
3. Вибір теми курсової роботи і складання плану	6
4. Підбір нормативних і наукових джерел та інших матеріалів	7
5. Структура курсової роботи	8
6. Вимоги щодо оформлення курсової роботи	9
7. Рецензування і захист курсової роботи	11
8. Тематика курсових робіт	16
9. Рекомендована літератури	18
Додаток 1 зразок оформлення заяви студента	30
Додаток Б зразок розгорнутого плану курсової роботи	31
Додаток 3 зразок оформлення титульної сторінки	32

ВСТУП

Інформаційне право є однією з навчальних дисциплін передбачених програмами професійної підготовки студентів, і являє собою самостійну правничу дисципліну, яка включає в собі як теоретичні проблеми розвитку і становлення інформаційного права як окремої галузі юриспруденції, так і знання законодавства, що регулює суспільні відносини в сфері обігу інформації.

Завдання навчального курсу Інформаційне право полягає в тому, щоб надати студентам необхідні знання щодо правового регулювання інформації і інформаційної діяльності, правового режиму обігу різних видів інформації. Мета – виробити у студентів стійку систему знань та вмінь необхідних в практичній діяльності по виконанню необхідних завдань у сфері обігу інформації, сформувати в студентів вміння забезпечувати правову складову інформаційної безпеки під час їхньої практичної діяльності. Засвоївши курс Інформаційне право студенти переконаються у багатогранності даної галузі права, тісних його зв'язках із іншими базовими галузями юриспруденції, а також матимуть можливість забезпечити реалізацію основних інформаційних прав особи, які гарантуються державою. Студенти матимуть змогу отримати комплексні знання про правові режими інформації, порядок доступу і роботи з різними видами інформації.

Навчальна дисципліна Інформаційне право є новою в системі правничих дисциплін, однак вона динамічно розвивається із розвитком засобів зв'язку і комунікації. При дослідженні інформаційних відносин, як об'єкту інформаційного права використовуються знання із таких навчальних дисциплін як: конституційне право України, цивільне право України, адміністративне право України, кримінальне право України, трудове право України, міжнародне публічне і приватне право.

Навчальним планом передбачено написання курсової роботи студентами денної та заочної форми навчання за спеціальністю 081 Право першого (бакалаврського) рівня на 4 курсі, у 8 семестрі.

I. Мета курсової роботи

Відповідно до Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах освіти України № 161 від 2 червня 1993 р.(п. 3.2.2) та Положення про організацію навчального процесу в Одеському інституті ПрАТ «ВНЗ «МАУП» від 29 грудня 2021 року протокол № 8 курсові роботи – це вид наукової роботи з елементами дослідження, що виконується здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня Одеського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП» спеціальності 081 Право протягом 6 семестру відповідно до навчального плану підготовки фахівців з метою закріплення, поглиблення та узагальнення знань, одержаних за час освітньої діяльності та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Курсова робота є самостійним індивідуальним науковим дослідженням студента, котре виконується з певного навчального курсу або окремих його розділів.

Метою написання курсової роботи є:

- ✓ поглиблення теоретичних знань, здобутих в процесі вивчення певної навчальної дисципліни;
- ✓ формування досвіду самостійної роботи з науковою та іншою юридичною літературою, статистичними даними та матеріалами правозастосовчої практики;
- ✓ напрацювання досвіду самостійного аналізу положень нормативно-правових актів, виявлення прогалин, колізій та інших проблем законодавства;
- ✓ оволодіння навичками порівняльного аналізу законодавства різних країн, положень різних правових інститутів, різноманітних теорій та наукових позицій в доктрині.

II. Етапи виконання курсових робіт

Виконання курсової роботи включає такі етапи:

- вибір теми;
- ознайомлення з теоретичними і практичними проблемами, які повинні бути висвітлені в роботі;
- підбір нормативно-правових та наукових літературних джерел, фактичного матеріалу;
- складання проекту плану курсової роботи;
- узгодження плану курсової роботи з науковим керівником (окрім студентів заочної форми навчання);
- написання та оформлення курсової роботи;
- передача роботи науковому керівнику для перевірки (для студентів заочної форми навчання - здача роботи на кафедру для перевірки та рецензування);
- доопрацювання курсової роботи з урахуванням зауважень наукового

керівника (окрім студентів заочної форми навчання);

- попереднє оцінювання курсової роботи науковим керівником (для студентів заочної форми навчання – рецензентом) та складання висновку по роботі;
- усний захист курсової роботи студентом в комісії кафедри права та правоохоронної діяльності Одеського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Кожен студент зобов'язаний зареєструвати обрану тему курсової роботи на кафедрі права та правоохоронної діяльності, яка призначає для кожного студента (за винятком студентів заочної форми навчання) наукового керівника з числа викладачів.

Тематика курсових робіт доводиться до відома студентів на початку семестру.

Графік подання і захисту студентами курсових робіт розробляє і оголошує кафедра права та правоохоронної діяльності.

На кафедрі правових дисциплін організуються консультації для студентів з питань методики написання курсових робіт, порядку подання до захисту, процедури захисту тощо.

Студенти з'являються на індивідуальні консультації до наукового керівника самостійно з власної ініціативи, або за викликом з кафедри права та правоохоронної діяльності Одеського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

III. Вибір теми курсової роботи і складання плану

Вибір теми є першим етапом виконання курсової роботи. Студентам надається право вибрати одну з тем, що запропоновані кафедрою правових дисциплін з дисципліни, з якої виконується курсова робота.

Орієнтовна тематика курсових робіт розробляється кафедрою права та правоохоронної діяльності та оновлюється перед початком нового навчального року. Кафедра рекомендує теми курсових робіт з урахуванням наукових проблем, які вирішує кафедра та котрі є актуальними для сучасного стану розвитку юридичної науки в Україні.

Тематику курсових робіт з навчальної дисципліни «Інформаційне право» складає кафедра права та правоохоронної діяльності згідно з навчальним планом цієї дисципліни. В тематиці курсових робіт обов'язково відображаються питання історії науки (законодавства) і роль сучасних, в тому числі вітчизняних, вчень у розвитку даної галузі юридичної науки. За погодженням з кафедрою студент може підготувати курсову роботу за темою, що обрана ним самостійно, якщо вона узгоджується з предметом відповідної навчальної дисципліни.

Тема курсової роботи повинна бути актуальною для відповідної галузі юридичної науки, мати практичне значення. При виборі теми рекомендується враховувати власні наукові інтереси, професійну орієнтацію на певний напрям юридичної діяльності, наявність достатньої кількості літературних джерел тощо.

Для закріплення теми студент подає заяву на ім'я завідувача кафедри права та правоохоронної діяльності за встановленим зразком (Додаток 1) з проханням затвердити тему курсової роботи та призначити наукового керівника.

Студенти обирають теми курсових робіт і подають заяву на кафедру протягом 15 днів з моменту оголошення тематики. Кафедра затверджує для кожного студента тему курсових робіт та наукового керівника. Список студентів із зазначенням тем і

наукових керівників курсових робіт доводиться до загального відома. Якщо студент у визначені терміни не подав заяву про затвердження йому теми курсової роботи, то кафедра самостійно визначає тему, від якої студент не вправі відступити.

Після затвердження на кафедрі теми курсової роботи студент протягом двох тижнів повинен скласти розгорнутий план курсової роботи, який має охоплювати вузлові питання теми. Формулювання назв розділів та підрозділів має бути чітким, логічним та послідовними. План має включати вступ, 3 розділи (як виняток - 4), які діляться на підрозділи, висновки, список використаних джерел (див. додаток 2). Не рекомендується переобтяжувати план великою кількістю підрозділів (не більше 3-4 до кожного розділу). Студенти денної та заочної форм навчання обов'язково узгоджують план курсової роботи з науковим керівником.

В процесі комплексного опрацювання зібраних матеріалів попередній план курсової роботи може коригуватися за погодженням з науковим керівником.

IV. Підбір нормативних і наукових джерел та інших матеріалів

Нормативний матеріал, наукову, навчальну та іншу спеціальну літературу за темою курсової роботи студент підбирає самостійно. Консультації з питань бібліографії можна отримати у наукового керівника.

Підбір нормативно-правового матеріалу має охоплювати акти законодавчого та підзаконного характеру та інші джерела, зокрема, міжнародно-правові акти, звичаї (стосовно дисциплін приватного права) тощо. Перелік використаних нормативних джерел має включати Конституцію України, кодекси (якщо такі діють у відповідній сфері), закони України, відповідні акти Президента України, Кабінету Міністрів України, центральних та місцевих органів державної влади. Всі нормативно-правові акти використовуються у чинному стані. Застарілі норми чи акти можуть використовуватися у курсовій роботі тільки в порівняльному плані. Робота, котра ґрунтується на положеннях нечинних (застарілих) нормативно-правових актах не може бути допущена до захисту і одержати позитивну оцінку.

Матеріали правозастосовчої практики (аналіз судових рішень, узагальнення судової практики чи практики інших органів тощо) студенти підбирають в архівах (у тому числі електронних) відповідних органів та організацій (з обов'язковим зазначенням джерел), або використовують опубліковані дані з періодичних фахових та інших видань. Рекомендується використовувати матеріали правозастосовчої практики, що публікуються у відповідних розділах таких видань, як журнали: Право України, Юридична Україна, Підприємництво, господарство і право, Вісник Конституційного Суду України, Вісник Верховного Суду України, Вісник Вищого господарського суду України, Збірник рішень Верховного суду України, Збірник рішень Вищого господарського суду України; газети: Юридичний вісник України та ін.

Обов'язковим є використання наукової літератури: монографій та наукових праць, що публікуються в періодичних фахових юридичних виданнях. Рекомендується використовувати наукові праці, що опубліковані у згаданих вище юридичних журналах, а також у збірниках наукових праць: "Правова держава", "Держава і право", наукові вісники (правознавчі серії) юридичних факультетів та вузів України тощо.

В роботі обов'язково мають бути використані наукові праці останніх 2-3 років видання. Більш ранні роботи також можуть використовуватися в історичному, порівняльному плані або якщо вони містять положення, що є істотними для розкриття даної теми курсової роботи.

V. Структура і зміст курсової роботи

Курсова робота повинна мати чітку й логічну структуру: вступ (2 - 3 стор.), основна частина – 3 (4) розділи (25 - 30 стор.) та висновки (2 - 3 стор.).

У вступі обґрунтовується актуальність обраної теми, ступінь її вивчення, визначаються питання, які вимагають вирішення. Вказуються також мета завдання і об'єкт, предмет і методологічна основа дослідження, характеризуються джерела одержання інформації.

Основна частина курсової роботи передбачає глибоке й всебічне розкриття самого предмета дослідження. Вона висвітлюється згідно із затвердженим планом (1-3 розділи та їх підрозділи).

У першому розділі бажано розкрити теоретичні, методологічні та історичні положення з обраної теми дослідження; критично розглянути й проаналізувати різні точки зору; висловити своє ставлення до дискусійних питань, дати характеристику об'єкту дослідження; підійти до постановки основних проблемних питань.

Наступні розділи передбачають глибокий аналіз правових норм їх проектів, конкретних фактичних матеріалів, обґрунтування позитивних і негативних тенденцій розвитку законодавства, відповідних інститутів держави, права тощо, шляхів вирішення наявних проблем.

У висновках підводяться підсумки дослідження, робляться теоретичні узагальнення; викладаються практичні рекомендації щодо розвитку певного правового (державного) інституту, вдосконалення законодавства і юридичної практики тощо.

Робота виконується українською мовою, у науковому стилі. Не слід використовувати публіцистичних чи побутових термінів, спрощених чи не прийнятих у науці висловів.

Слід також уникати в роботі зарозумілих висловів, викладати свої думки чітко, якісно, логічно, поступово, не припускаючись повторів і помилок, уважно стежити за тим, щоб у роботі не було суперечностей між окремими її положеннями.

Юридичні та інші терміни і категорії мають бути застосовані коректно, відповідно до їх нормативного чи іншого загальноприйнятого значення.

Власна позиція автора у кожному випадку має бути належно аргументована.

Наукові джерела слід використовувати творчо. Запозичення чужих думок без посилання на автора і просте переписування не дозволяється.

Думки науковців та інших фахівців рекомендується відображати шляхом переказу думки. Пряме цитування в роботі чужих думок у великій кількості є недоцільним. Не допускається пряме цитування з іномовних (у тому числі російськомовних) джерел. Посилання на автора слід оформляти у вигляді виноски (див. далі). Поряд з чужою думкою слід навести власну позицію стосовно конкретного питання з відповідною аргументацією.

Найбільш важливі висновки та пропозиції автора належить відобразити у висновках.

VI. Вимоги щодо оформлення курсової роботи

Загальний обсяг курсової роботи становить 25-30 стандартних сторінок машинописного або комп'ютерного тексту, або 35-40 сторінок рукописного тексту, не враховуючи списку літератури і додатків.

При оформленні курсової, необхідно дотримуватись встановлених вимог. Робота має бути надрукована за допомогою загальноприйнятих технічних засобів (комп'ютер) на одному боці білого аркушу паперу формату А4 (297x210 мм.). Для студентів заочної форми навчання допускається виконання курсової роботи рукописним способом за умови чіткого розбірливого почерку з використанням чорнила синього або чорного кольору. Машинописний текст оформляється шрифтом Times New Roman №14, з інтервалом 1,5 (до 30 рядків на сторінці).

Кожна сторінка тексту (друкованого чи рукописного) обмежується полями: ліве — 30 мм, праве – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм. Відстань між заголовком і текстом має бути 15-20 мм. Кожний розділ курсової роботи слід починати з нової сторінки. Заголовки розділів друкуються симетрично, прописними літерами; заголовки підрозділів друкуються з абзацу без переносів. Розділи повинні мати порядкову нумерацію і позначатися арабськими цифрами з крапкою в кінці (1.; 2.; 3.); нумерація підрозділів має включати вказівку на розділ (1.1.; 1.2.; 2.1.; 2.2...).

Нумерація сторінок у роботі проставляється наскрізна, включаючи список літератури та додатки, і починається з титульного листа, на якому номер не вказується. Нумери сторінок зазначаються у правому верхньому кутку.

Додатки оформляють як продовження курсової роботи після списку літератури. Кожний додаток слід починати з нової сторінки, у правому верхньому кутку зазначити слово *“Додаток”*. Якщо в роботі більше одного додатку, їх нумерують послідовно арабськими цифрами (без знака *“№”*). Кожен додаток повинен мати заголовок.

Кожна таблиця супроводжується порядковим номером. На всі цитати, таблиці, схеми, малюнки, графіки тощо в тексті мають бути посилання.

В роботі розміщують послідовно: титульний лист за встановленою формою (Додаток 3); зміст (де слід вказати початкову сторінку кожного розділу), який повинен обов'язково відповідати заголовкам, що зазначені в роботі; вступ, розділи роботи, висновки, список використаних джерел, додатки.

На останній сторінці курсової роботи студент ставить свій підпис і дату її виконання. В кінці роботи підшивається сторінка для висновку по роботі (додаток № 4).

Посилання на джерела в курсовій роботі, автором мають подаватися в такий спосіб:

1) у вигляді посилань на поданий в кінці роботи список використаних джерел; у квадратних дужках вказується номер джерела за списком та номери сторінок в ньому, на яких викладено відповідні дані (думки тощо); дужки проставляються безпосередньо за текстом, якого стосується посилання. Наприклад: *“деякі автори вважають, що ... викладається зміст думки [16, с.125-128 43, с. 35-37]”*; числа *“16”* та *“43”* – в даному прикладі – це номери, під якими розміщені зазначені роботи у спискові використаних джерел.

В посиланнях на наукові статті, що опубліковані у збірниках наукових праць,

періодичних виданнях тощо обов'язково зазначається прізвище автора та назва праці, назва видання, рік, номер випуску, сторінки, на яких розміщено дану працю:

- Харитонов Є. *Традиція приватного права в Україні: між Сходом і Заходом (деякі питання методології розробки концепції приватного права в Україні)* // *Юридична Україна*. – 2022. – № 2. – с.14-19

- Побірченко І.Г. *Діяльність Міжнародного комерційного арбітражу* // *Право України* - 2020 - №11 - с.92-96.

Рекомендується застосовувати наскрізну нумерацію джерел у всьому списку літератури (єдина нумерація для всіх підрозділів списку джерел).

Список використаних джерел вміщує перелік нормативно-правових актів, правозастосовчої практики та наукових літературних джерел, що були використані при підготовці та написанні роботи.

Список використаних джерел формується у такій послідовності:

1. Законодавчі акти України;
2. Конституція України;
3. Кодекси;
4. Закони України;
5. Підзаконні нормативно-правові акти:
 - 5.1. Постанови Верховної Ради України;
 - 5.2. Укази Президента України;
 - 5.3. Постанови Кабінету Міністрів України;
 - 5.4. Нормативні акти міністерств та відомств.
6. Міжнародно-правові акти
7. Матеріали правозастосовчої практики: керівні роз'яснення Пленуму
8. Верховного Суду України, Вищого господарського суду України, узагальнення судової практики, матеріали судових справ тощо.
9. Наукова та інша юридична література (в алфавітному порядку за прізвищами авторів або назвами монографій, брошур тощо).
10. Іноземні джерела (англомовні, німецькомовні тощо окрім російської).

Використання нечинних нормативно-правових актів у роботі допускається виключно у порівняльному плані з відміткою про припинення їх чинності у тексті роботи та списку використаних джерел.

Приклади оформлення джерел у списку літератури:

Для нормативно-правових актів: наводиться назва акту, дата його прийняття, видання офіційного оприлюднення тексту, рік, номер, статті(сторінки).

- *Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>.*
- *Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. //*
- *Закон України від 12 травня 1991 р. “Про захист прав споживачів” // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991 р. – № 30. – ст. 379*

- Закон України від 5 червня 2003 р. “Про іпотеку” // Офіційний вісник України. - 2003 р.- № 28 - ст. 1362
- Про затвердження переліку органів ліцензування. Постанова Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2000 р. N 1698 // Офіційний вісник України 2000 р. - № 46 - ст. 2001

Для всіх нормативно-правових актів необхідно вказувати офіційні видання (Відомості Верховної Ради України, Офіційний вісник України, газета “Урядовий кур’єр”, Зібрання постанов Уряду України). Не слід посилалися на електронні бази даних та інші видання (книги), які не є офіційними джерелами змісту нормативно- правових актів.

Для наукових джерел: наводиться прізвище автора, назва праці, видання, рік

- *Захист честі, гідності та репутації в цивільному праві.* – .: Науковий світ, 2021

У завершеному вигляді курсова робота зшивається у папку-скорозшивач або переплітається та подається на кафедру правових дисциплін.

VII. Рецензування і захист курсової роботи

Курсові роботи студентів денної та заочної форм навчання перевіряються науковими керівниками. Роботи студентів заочної форми навчання передаються кафедрою правових дисциплін для перевірки рецензентами. За результатами перевірки викладач складає письмовий висновок по роботі, в якому зазначаються позитивні сторони й недоліки роботи. Зокрема оцінюються:

- ✓ ступінь розкриття теми (повно чи неповно); вихід за межі предмету теми (тема курсової роботи передбачає розкриття одних питань, а фактично розкриваються інші);
- ✓ системність викладення матеріалу;
- ✓ уміння студента аналізувати матеріал, виділяти головне, логічно мислити, робити висновки і аргументувати їх;
- ✓ вдалість поєднання теорії з матеріалами юридичної практики;
- ✓ методика використання матеріалів з літературних джерел;
- ✓ дотримання методичних рекомендацій щодо оформлення роботи тощо.

При позитивній оцінці робота допускається до захисту. Якщо робота написана з порушенням вимог, її повертають студентові для доопрацювання. До такої роботи обов’язково додається висновок із зазначенням цих недоліків.

У висновку по курсовій роботі визначається відповідність курсової роботи встановленим вимогам та рекомендована оцінка.

У встановлений кафедрою термін курсова робота разом із висновком подається на кафедру.

Дату й час усного захисту курсової роботи визначає кафедра. Захист відбувається на засіданні комісії кафедри. Під час захисту роботи студент повинен розкрити актуальність, основні положення теми, виявити ґрунтовні знання теоретичних і практичних аспектів проблеми, знання новітньої літератури з предмету дослідження, вміння обґрунтувати свої думки та пропозиції, а також

відповіді на поставлені запитання.

У разі, якщо курсова робота виконана і здана студентом на кафедрі, однак він не з'явився на усний захист, попереднє оцінювання курсової роботи не враховується і підсумкова оцінка за таку роботу виставляється "0" балів.

За результатами захисту курсової роботи студент одержує остаточну оцінку за стобальною шкалою відповідно до наведених нижче критеріїв.

Критерії оцінювання курсової роботи

Підсумкова оцінка за курсову роботу виставляється в межах 100-бальної системи за наведеними нижче критеріями.

Чіткість визначення мети і завдань роботи	
Мета і завдання визначені чітко, коректно, згідно з предметом дослідження	5
Мета і завдання в роботі не визначені, або сформульовані не чітко, або не зовсім вірно, або не узгоджені з предметом дослідження	0
Дотримання вимог щодо структури роботи	
Структура курсової роботи є логічною, науково обґрунтованою, дозволяє повністю висвітлити тему, відповідає рекомендаціям (містить 3-4 розділи)	5
Структура у загальному відповідає вимогам, однак несуттєво виходить за межі предмета дослідження або не охоплює всіх основних питань	0
Рівень аналізу нормативно-правового матеріалу	
В роботі використано та докладно проаналізовано положення всіх основних чинних нормативно-правових актів щодо предмета дослідження; за наявності законопроектів – розглянуто їх основні положення; аналіз нормативних джерел здійснено на належному теоретичному рівні	10
В роботі використано та проаналізовано положення основних чинних нормативно-правових актів, проте <ul style="list-style-type: none"> - не розглянуто окремих спеціальних актів, що стосуються предмета дослідження та/або - аналіз положень нормативно-правових актів має дещо поверховий характер, та/або - не використано проектів законодавчих актів щодо предмета дослідження, які є загальнодоступними 	5

<p>В роботі</p> <ul style="list-style-type: none"> - не використано основних нормативно-правових актів щодо предмета дослідження, або - аналіз положень нормативно-правових актів не носить наукового характеру, або - аналіз нормативних джерел не має послідовного логічного характеру, викладений безсистемно, або - зміст роботи свідчить про відсутність у студента уміння та навичок аналізувати нормативний матеріал 	0
Використання та аналіз наукової літератури щодо предмета дослідження	
<p>В роботі використано досягнення класичної та обов'язково сучасної юридичної думки (останні 2–3 роки видання) розглядаються різні підходи, теорії, концепції тощо, наводиться їх аналіз, порівняння з коректним посиланням на джерела</p>	10
<p>В роботі використано наукові джерела, однак обмежено, або ж не використано основних загальновідомих праць, або не використано наукових праць вітчизняних фахівців, або їх аналіз є поверховим</p>	5
<p>В роботі не використано наукових праць, або вони не стосуються предмета дослідження, або відсутні праці останніх 2 – 3-х років, або вони використані у змісті без посилань на авторів (джерела)</p>	0
Наявність аналізу матеріалів юридичної практики за темою роботи	
<p>В курсовій роботі розглядаються практичні питання, аналізуються узагальнення (або приклади) судової або іншої правозастосовчої практики; прогнозуються тенденції розвитку юридичної практики та її вплив на розвиток законодавства, державно-правового інституту тощо</p>	10
<p>В роботі розглядаються окремі випадки з судової (іншої юридичної) практики, однак це не має системного характеру, або аналіз практики є поверховим, не має наукового характеру, чи відсутній взагалі</p>	5
<p>В роботі не розглядаються матеріали юридичної практики, або вони наводяться недоречно, або не стосуються предмета дослідження</p>	0
Ступінь розкриття теми	
<p>У роботі висвітлено всі, а також безпосередньо пов'язані з ними спеціальні питання теми; при цьому зачіпаються проблемні питання законодавства, держави, її інститутів, юридичної науки і практики, проводиться їх аналіз та формулюються пропозиції щодо подолання проблем</p>	10
<p>У роботі належно висвітлено тільки основні питання й не зачіпаються конкретні спеціальні проблеми щодо теми дослідження, або предмет дослідження істотно звужено, або за змістом робота виходить за межі предмета дослідження, або аналіз проблемних питань має дещо поверховий характер</p>	5

У роботі не розкрито основних питань щодо теми дослідження, або вона ґрунтується на ненаукових положеннях, або за змістом робота не відповідає структурі (плану)	0
Рівень одержаних результатів, повизна, обґрунтованість, практична цінність висновків і пропозицій	
Результати дослідження і пропозиції чітко сформульовані, належно обґрунтовані, мають науковий характер, практичне значення і є самостійним здобутком студента	10
Робота містить конкретні висновки щодо результатів дослідження, однак вони не завжди належно аргументовані, або є вже відомими положеннями юридичної науки, або не мають особливого теоретичного чи практичного значення; або відсутні пропозиції щодо розвитку відповідних державно-правових інститутів, норм законодавства тощо	5
В роботі відсутні висновки як результати дослідження, або вони є неконкретними, чи ненауковими, або не ґрунтуються на положеннях роботи (не впливають з її змісту)	0
Якість оформлення роботи	
Оформлення всіх частин курсової роботи повністю відповідає встановленим вимогам (у т.ч., зокрема, оформлення посилань на джерела та списку літератури є коректними); текст роботи належно вичитано, викладено логічно та грамотно і стилістично правильно	10
Оформлення курсової роботи у загальному відповідає вимогам, проте при цьому зустрічаються помилки чи некоректності	5
Оформлення курсової роботи дозволяє прийняти її до захисту, проте мають місце граматичні чи стилістичні помилки, або допущено некоректності в оформленні посилань на джерела чи списку джерел, котрі мають більш системний характер	0
Дотримання календарного плану (регламенту) виконання роботи	
На всіх етапах виконання курсової роботи студент виконував завдання відповідно до оголошеного регламенту, погоджено з науковим керівником (для студентів денної та вечірньої форм навчання); робота вчасно подана на кафедру у завершеному, готовому до захисту вигляді	10
Робота завершена і подана на кафедру у визначені терміни, однак в процесі її виконання студент допускав певні відхилення від регламенту або не завжди погоджував свої дії з науковим керівником (діє для студентів денної та вечірньої форм навчання)	5
Курсова робота подана на кафедру з істотними порушеннями календарного плану	0

Рівень знань щодо предмета дослідження та змісту курсової роботи, виявлений студентом під час її усного захисту	
Студент в процесі усного захисту дає правильні відповіді на всі запитання, виявляє високий рівень знань щодо теми курсової роботи та суміжних положень відповідної навчальної дисципліни, добре орієнтується у змісті своєї роботи, упевнено викладає її основні положення, висновки, правильно аргументує власну позицію	20
Студент під час захисту виявляє належний рівень знань щодо теми курсової роботи, дає правильні відповіді на поставлені запитання, проте не виявляє вільної орієнтації в суміжних темах навчальної дисципліни; добре знає основні положення своєї курсової роботи, проте не завжди упевнений в аргументації, чи не завжди коректно її формулює	15
Студент під час захисту виявив належний рівень знань щодо теми курсової роботи та її змісту, відповіді на поставлені запитання дає, переважно, правильно, однак допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно обґрунтовує свою позицію чи інші положення роботи	10
Під час усного захисту курсової роботи студент допускає істотні помилки у відповідях, не зовсім добре орієнтується за змістом роботи	5
Під час усного захисту студент неспроможний аргументувати положення роботи, погано знає її зміст, дає неправильні відповіді або не в змозі відповісти на поставлені запитання	0

У разі неявки студента на усний захист попереднє оцінювання курсової роботи не враховується і підсумкова оцінка за таку роботу виставляється "0" балів.

Курсова робота допускається до захисту за умови, що її попередня (до усного захисту) оцінка за висновками рецензента чи наукового керівника становить не менше 30 балів. Максимальна попередня оцінка роботи (до усного захисту) може становити не більше 80 балів.

Курсова робота ні за яких умов не допускається до захисту і оцінюється незадовільно, якщо:

- положення роботи сформульовані на основі нечинних нормативно-правових джерел;
- зміст роботи не відповідає її темі;
- структура роботи не відповідає встановленим вимогам (містить менше 2-х або більше 4-х розділів);
- відсутня хоча б одна з обов'язкових складових частин роботи (у т.ч. вступ, висновки, список використаних джерел);
- наявні істотні порушення вимог щодо оформлення;
- порушена вимога щодо виконання роботи українською мовою;
- попередня оцінка роботи становить менше 30 балів.

Оцінка курсової роботи за 100-бальною системою переводиться в традиційну та оцінку за шкалою ECTS за такими правилами:

90-100 балів	відмінно	A
82-89 балів	добре	B
75–81 балів	добре	C
64-74 балів	задовільно	D
60–63 балів	задовільно	E
35–59 балів	незадовільно – можлива перездача	FX
1-34 балів	незадовільно – повторне вивчення дисципліни	F

VIII.

Тематика курсових робіт

Тематика курсових робіт з ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА

для студентів денної та заочної форм навчання

1. Інформаційне право як наука і навчальна дисципліна, як система норм, що регулюють відносини в інформаційній сфері.
2. Система інформаційного права і місце інформаційного права в системі права.
3. Поняття інформації, її юридичні особливості і властивості.
4. Підстави для класифікації інформації. Види інформації.
5. Модель інформаційної сфери: поняття та елементи.
6. Поняття і структура інформаційно-правових норм.
7. Види інформаційно-правових норм.
8. Поняття і зміст інформаційних правовідносин.
9. Види інформаційних правовідносин.
10. Джерела інформаційного права та його місце в системі російського права.
- Конституційні гарантії реалізації права на доступ до інформації.
11. Право на пошук, отримання і використання інформації.
12. Свобода доступу до інформації.
13. Обмеження доступу до інформації.
14. Документована інформація як об'єкт інформаційних правовідносин.
15. Електронний цифровий підпис як інститут інформаційного права.
16. Обов'язковий примірник документа як різновид документованої інформації.
17. Електронний документ і електронний документообіг.
18. Основні суб'єкти права в інформаційній сфері.
19. Правовий статус виробника, володаря і споживача інформації.
20. Правовий режим інформаційних систем, інформаційних технологій та засобів їх забезпечення.
21. Структура системи правового забезпечення інформаційної безпеки.
22. Правовий захист інформації від загроз несанкціонованого та неправомірного впливу.
23. Державна політика в галузі інформаційної безпеки.
24. Інтернет і право.
25. Особливості реалізації інформаційних правовідносин в Інтернеті.
26. Правове забезпечення інформаційної безпеки в сфері Інтернету.

27. Правове регулювання відносин в Інтернеті. Державна політика в області Інтернету.
28. Інститут інтелектуальної власності.
29. Особливості регулювання авторського права.
30. Особливості патентного права. регулювання інформаційних відносин інститутом інформаційних відносин інститутом
31. Особливості інформаційних відносин, що виникають при виробництві, розповсюдженні та споживанні масової інформації.
32. Правові форми організації діяльності ЗМІ.
33. Роль держави у діяльності ЗМІ. Державна підтримка ЗМІ.
34. Правовий статус журналістів у системі права масової інформації.
35. Опублікування в ЗМІ нормативних правових актів.
36. Міждержавне співробітництво в галузі масової інформації.
37. Відповідальність за правопорушення в галузі масової інформації.
38. Особливості інформаційних правовідносин, що виникають при виробництві, розповсюдженні та споживанні бібліотечної інформації.
39. Правове регулювання інформаційних відносин в галузі архівної справи і архівів.
40. Правове регулювання інформаційних відносин в галузі державної таємниці.
41. Обмеження прав суб'єктів, пов'язаних з державною таємницею.
42. Перелік відомостей, що становлять державну таємницю. Відомості, які не можуть ставитися до державної таємниці.
43. Контроль і нагляд за забезпеченням захисту державної таємниці.
44. Правове регулювання інформаційних відносин в галузі комерційної таємниці.
45. Захист прав на комерційну таємницю.
46. Особливості інформаційних правовідносин, що виникають при виробництві, передачі і поширенні персональних даних.
47. Правові підстави роботи з персональними даними.
48. Персональні дані як особливий інститут охорони прав на недоторканність приватного життя.
49. Об'єкти і суб'єкти права на недоторканність приватного життя.
50. Доктрина інформаційної безпеки.

ІХ. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 року. *ВВР*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України, прийнятий Верховною Радою України 16.01.2003 року. *ОВУ*. 2003. № 11. Ст. 461.
3. Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів: Закон України. *ВВР*. 1997. № 50. Ст. 302.
4. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 р. *ВВР*. 1994. № 16. Ст. 93.
5. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні : Закон України. *ВВР*. 1992. № 1. Ст. 1
6. Про внесення змін до Закону України «Про захист інформації в автоматизованих системах» : Закон України від 31.05.2005 р. *ВВР*. 2005. № 25. Ст. 1396.
7. Про інформаційні агентства: Закон України. *ВВР*. 1995. № 13. Ст. 83.
8. Про інформацію: Закон України від 2.10.1992 р. *ВВР*. 1992. № 48. Ст. 650.
9. Про кінематографію: Закон України від *ВВР*. 1998. № 22. Ст. 114.
10. Про науково-технічну інформацію: Закон України від 25.06.1993 р. *ВВР*. 1993. № 33. Ст. 345.
11. Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення: Закон України. *ВВР*. 1997. № 48. Ст. 296.
12. Про внесення змін до Закону України «Про основи державної політики у сфері науки та науково-технічної діяльності» : Закон України від 01.12.1998 р. *ВВР*. 1999. № 2. Ст. 20.
13. Про основи національної безпеки України : Закон України від 19.06.2003 р. *ВВР*. 2003. № 39. Ст. 351.
14. Про телебачення і радіомовлення : Закон України від 21.12.1993 р. *ВВР*. 1994. № 10.
15. Про телекомунікації : Закон України від 18.11.2003 р. *ВВР*. 2004. № 12. Ст. 155.
16. Про вдосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення Президента України та органів державної влади: Указ Президента України від 14.07.2000 р. *Урядовий кур'єр*. 2000. № 128.
17. Про заходи щодо захисту інформаційних ресурсів держави: Указ Президента України від 10.04.2000 р. *ОВУ*. 2000. № 15.
18. Про заходи щодо охорони інтелектуальної власності в Україні : Указ Президента України від 27.04.2001 р. № 285/2001. *Урядовий Кур'єр*. 2000. № 79.-5 травня.
19. Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі : Указ Президента України від 31.07.2000 р. *Урядовий кур'єр*. 2000. № 143.
20. Про Міжвідомчу комісію з питань інформаційної політики та інформаційної безпеки при Раді національної безпеки і оборони України : Указ Президента України від 22.01.2002 р. *ОВУ*. 2002. № 4. Ст. 132.
21. Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації: Указ Президента України від 23.11.2011 р. *ОВУ*. 2011. № 94. Ст. 3417.
22. Про деякі питання захисту інформації, охорона якої забезпечується державою:

Постанова Кабінету Міністрів від 13.03.2002 р. 2002. № 11. 29 березня. Ст. 515.

23. Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи “Електронний Уряд”: Постанова Кабінету Міністрів України від 24.02.2003 р. *ОВУ*. 2003. № 9. Ст. 378.

24. Про схвалення Концепції розвитку Державної інформаційної системи реєстраційного обліку фізичних осіб та їх документування : розпорядження Кабінету Міністру України від 17.06.2009 р. № 711-р. *ОВУ*. 2009. № 48. Стор. 36. Ст. 1628.

Основна:

25. Брижко В. М., Фурашев В. М. Інформаційне право та інформаційне законодавство. 2-ге вид., доповн. Харків : Право, 2021. 288 с.

26. Куліш А. М. Інформаційне право України : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2016. 108 с.

27. Нашинець-Наумова А. Ю. Інформаційне право : навч. посіб. Київ : Київ. ун-тім. Б. Грінченка, 2020. 136 с.

Додаткова:

28. Бенедек В. Свобода вираження поглядів та Інтернет. Видавництво Ради Європи, 2013. 204 с.

29. Беляков К. Інформатизація організаційно-правової сфери суспільної діяльності.

Право України. 2004. № 6. С. 88-92.

30. Бондаренко В. О. Інформаційні впливи і операції. *Стратег. панорама*. 1999. № 4. С. 134-140.

31. Брижко В. М., Щвець М. Я., Цимбалюк В. С. Е–боротьба в інформаційних війнах та інформаційне право : монографія / за ред. д.е.н. М. Швеця. Київ : НДЦПІ АПрН України, 2007. 234 с.

32. Вступ до інформаційної культури та інформаційного права. Ужгород : ІВА, 2003. 240 с.

33. Виноградова Г. В. Інформаційне право України : навч. посіб. Київ : МАУП, 2006. 144 с.

34. Задорожня Л. До питання огляду законодавства в інформаційній сфері. *Правова інформатика*. 2004. № 3. С. 18-23.

35. Інформаційне забезпечення управлінської діяльності в умовах інформатизації: організаційно-правові питання теорії та практики : монографія. Київ, 2002. 296 с.

36. Інформаційне законодавство України : Науково-практичний коментар. Київ, 2006. 232 с.

37. Інформаційне законодавство : Збірник законодавчих актів : у 6 т. / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка, І. С. Чижа. Т. 5 . Міжнародно-правові акти в інформаційній сфері. Київ : Юридична думка, 2005. 328 с.

38. Калюжний Р. А. Предмет та методи інформаційного права. *Правова інформатика*. 2008. № 3 (19). С. 5–9.

39. Кашинцева О. Інформаційне суспільство: проблеми правового регулювання. Київ, 2002. № 4-5. С. 19-20.

40. Козінцев І. Зміст та проблеми правової інформації. *Право України*. 1993. № 5-6. С. 37-40.

41. Кормич Б. А. Інформаційне право . підручник. Харків : БУРУН і К., 2011. 334 с.

42. Костецька Т. А. Інформаційне право України : навч. посіб. Київ : КНТЕУ, 2009. 169 с.

43. Кохановська О. Галузеві розробки інформації як передумова регулювання

інформаційних відносин. *Підприємництво, господарство і право*. 2004. № 12. С. 144-147.

44. Кохановська О. Теоретичні проблеми цивільно-правового регулювання інформаційних відносин в Україні. *Право України*. 2004. № 2. С. 105-107.

45. Кохановська О. В. Інформація як нематеріальне благо та захист інформаційних прав згідно з Цивільним кодексом України. *Вісник Верховного Суду України*. 2005. № 11 (63). С. 37-43.

46. Курманова Т. Обмеження прав в інтернеті: ризики для України. URL: <https://cutt.ly/BeRGKXR>.

47. Правове забезпечення інформаційної діяльності в Україні / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка, І. С. Чижа. Київ : Юридична думка, 2006. 384 с.

48. Правове регулювання інформаційної діяльності в Україні: Станом на 1.01.2001 року. Упоряд. С. Е. Демський ; відп. ред. С. П. Павлюк. Київ : Юрінком Інтер, 2001. 688 с.

49. Соснін О. Передумови формування в Україні інформаційного права. *Право України*. 2005. № 11. С. 95.

50. Швець М. Я. Основи інформаційного права та концепція формування системи інформаційного законодавства України. URL : http://www.library.ukma.kiev.ua/e-lib/NZ/NZV19_2001_Spets/43_shvets_myu.pdf.

51. Яременко О. Функції української держави в інформаційній сфері. *Підприємництво, господарство і право*. 2005. № 6. С. 109-112.

52. Karen Eltis. Age of Analytics. *Fordham Intellectual Property, Media and Entertainment Law Journal*. 2011. Vol. 22. Is. 1. P. 69-95.

53. Cleveland. The knowledge executive. Leadership in an information society. New York : Truman Telley books, 1989.

54. Lessons from the identity trail: anonymity, privacy and identity in a networked society /Eds: Ian Kerr, Valerie Steeves, Carole Lucock. Oxford University Press, 2009. 575 p.

Зразок заяви на тему курсової роботи

Завідувачу кафедри
правова та
правоохоронної
діяльності

Віктору ПЬОХОВУ.
студента 3 курсу (гр. _____)
денної (заочної) форми навчання
Прізвище Ім'я По-батькові

З а я в а

Прошу затвердити мені тему курсової роботи з інформаційного права «Інформаційна безпека держави» (№ теми за переліком 8).

Дата

Підпис студента

Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ